gemeente
Haarlemmermeer

# raadsvoorstel

| | |
|---|---|
| Onderwerp | Beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029 |
| Portefeuillehouder | Charif El Idrissi, MSc |
| Inlichtingen | Anneloes Hansen |
| Collegevergadering | 9 december 2025 |
| Raadsvergadering | |
| Raadsvoorstelnummer | 12806361 |

## 1. Voorstel

**Collegebesluit(en)**

Het college heeft besloten om:

1. in te stemmen met de reactie aan de Participatieraad Haarlemmermeer.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. in te stemmen met het beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029 en de drie actielijnen:
   - schulden voorkomen;
   - schulden aanpakken en beperken;
   - schulden snel en duurzaam oplossen.

## 2. Samenvatting

Met dit nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening 2026-2029 actualiseren we het bestaande beleid. Daarbij spelen we in op de vele landelijke ontwikkelingen en bouwen we voort op eerder ingezette beleidslijnen binnen het sociaal domein, zoals vastgelegd in het algemeen beleidskader sociaal domein 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer'. Ook gebruiken we de uitkomsten van de Evaluatie van Schuldhulpverlening in 2023 en de pilot Eropaf (11390553). Tot slot geeft het beleidsplan verdere invulling aan het raadsbesluit (10178897) Toekomstbestendige inrichting van schuldhulpverlening, om de schuldhulpverlening als gemeente deels zelf te gaan uitvoeren, te weten de fases: intake, stabilisatie en nazorg.

We willen de bestaanszekerheid voor inwoners versterken, die dreigen in financiële problemen te komen of al zijn, door hen tijdig, effectief en indien nodig, duurzaam te ondersteunen. We volgen hierbij drie concrete actielijnen namelijk: schulden voorkomen, schulden aanpakken en beperken en schulden snel en duurzaam oplossen. Deze actielijnen bestaan uit nieuwe en reeds ingezette activiteiten die elkaar moeten versterken. Met sommige initiatieven richten we ons op specifieke doelgroepen zoals jongeren. Tezamen leiden deze acties tot een effectief en samenhangend beleid binnen de budgettaire kaders. Een beleid dat bijdraagt aan een schuldenvrije toekomst voor onze inwoners. We doen dit nadrukkelijk in samenspraak en in samenwerking met onze partners, vrijwilligersorganisaties en ervaringsdeskundigen. Zij spelen met hun dienstverlening een cruciale rol in de uitvoerbaarheid van het beleid.

Op 11 november 2025 is het conceptbeleidsplan schuldhulpverlening door het college vastgesteld. De Participatieraad Sociaal Domein Haarlemmermeer is gevraagd een advies uit te brengen. Dit advies is ontvangen op 25 november 2025. De adviezen zijn waar mogelijk verwerkt in het beleidsplan en onze reactie hierop is terug te vinden in bijgesloten bestuurlijke reactie.

## 3. Uitwerking

### *3.1 Wat willen we bereiken?*

We willen bereiken dat iedere inwoner, ongeacht achtergrond of inkomen, de kans heeft om financieel zelfredzaam te zijn en perspectief te hebben op een schuldenvrije toekomst. Daarnaast willen wij een toename van kosten voor de gemeenschap door schulden voorkomen.

#### *3.1.1 Wat is de beleidstheorie en het beleidsdoel?*

We willen voor onze inwoners financiële problemen waar mogelijk voorkomen, en als deze zich toch voordoen, deze tijdig en duurzaam oplossen. In de beleidstheorie is het uitgangspunt dat financiële problemen en schulden negatieve invloed hebben op zowel fysieke als mentale gezondheid. Met de inzet op preventie van financiële problemen en de inzet van schuldhulpverlening willen wij voor deze inwoners de negatieve invloed zo veel mogelijk beperken. Daarnaast voorkomen we hogere kosten voor de maatschappij met de inzet op schuldhulpverlening.

### *3.2 Wat gaan we daarvoor doen?*

We hanteren drie actielijnen namelijk:

1. **schulden voorkomen door**
   - het effectief inzetten van de dienstverlening van onze vrijwilligersorganisaties zoals Humanitas en Schuldhulpmaatje;
   - het toepassen van terugvalpreventie waardoor toekomstige schulden worden voorkomen;
   - het bieden van financiële begeleiding aan statushouders om hen vertrouwd te maken met de Nederlandse financiële infrastructuur;
   - het uitvoeren van gebieds- en doelgroepgerichte projecten zoals het project om huisuitzettingen van jongeren in de Opaallaan te Hoofddorp te voorkomen;
   - samen te werken met (lokale) bedrijven om de bekendheid van de financiële hulp te vergroten. Deze actie hebben wij naar aanleiding van het advies van de participatieraad toegevoegd aan het beleidsplan.
2. **schulden aanpakken en beperken door**
   - op termijn vroegsignalering te intensiveren en zelf uit te gaan voeren. Bij vroegsignalering krijgen mensen met schulden bij vaste lasten partners (woningbouwcoöperaties, zorgverzekering, gas, water en licht) hulp aangeboden om schulden af te lossen. Hiertoe wordt een voorstel gedaan in 2027. Dit doen wij in 2027 zodat wij de ervaringen van het zelf uitvoeren van de intake, stabilisatie en nazorg kunnen meenemen en de processen goed op elkaar kunnen laten aansluiten;
   - gebruik te maken van de gegevens van het CAK (voorheen Centraal Administratie Kantoor) om laatsignalering als aanvulling op vroegsignalering te kunnen toepassen. Het CAK kan een overzicht bieden van personen die langer dan zes maanden hun zorgverzekering niet hebben betaald;
   - de samenwerking binnen de keten te versterken, zoals met vrijwilligersorganisaties, maatschappelijk werk en bewindvoerders. De eerste waardevolle ervaringen zijn hier al mee opgedaan, zoals in het ketenoverleg armoede en schulden.

3. **schulden snel en duurzaam oplossen door**
   - schuldhulpverlening waar mogelijk dichtbij te organiseren.
     Per 1 januari 2026 voeren wij zelf de intake, stabilisatie en nazorg uit binnen de schuldhulpverlening. Wij willen deze dienstverlening binnen de mogelijkheden zo laagdrempelig mogelijk aanbieden en in goede samenwerking met externe partijen, zodat inwoners bij alle onderdelen van de schuldhulpverlening (vroegsignalering, intake, stabilisatie, schuldregelen, nazorg, budgetbeheer en budgetcoaching) goede schuldhulpverlening ontvangen;
   - eveneens schuldhulpverlening voor ondernemers te blijven organiseren.
     De schuldhulpverlening voor ondernemers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) wordt nu uitgevoerd door een externe partij. Dit blijft zo, omdat schuldhulpverlening aan ondernemers specialistisch werk is;
   - het gebruik van saneringskredieten, waarbij een voorstel wordt gedaan aan alle schuldeisers, die bij akkoord aan het begin van het traject worden afgekocht. De inwoner hoeft de schuld vervolgens alleen nog af te lossen aan één partij: de kredietbank Nederland (onze gemeente staat garant voor de schulden);
   - een convenant Bewindvoerders te ondertekenen. We beogen hiermee de samenwerking met bewindvoerders te versterken, bijvoorbeeld door werkprocessen te verbeteren en afspraken te maken over de rolverdeling. Bewindvoerders beheren en beschermen het geld en bezit van mensen die dit tijdelijk niet zelf kunnen, om hun financiële situatie op orde te houden. Het is een belangrijke schakel in de schuldhulpverleningsketen.;
   - de succesvolle pilot EropAf als een structurele aanpak voort te zetten en verder te ontwikkelen. Met EropAf worden huisuitzettingen voorkomen. In 2024 is deze aanpak geëvalueerd door Berenschot. Uit de evaluatie bleek dat EropAf een zeer succesvolle aanpak is. Met de aanpak zijn tot en met 2024 in totaal van de 137 aangemelde ontruimingen 121 voorkomen.

***Wat zijn de argumenten?***
We willen een actueel, samenhangend, effectief schuldhulpverleningsbeleid waarmee we de komende jaren aan de slag kunnen gezien de landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen op het gebied van schuldhulpverlening. Met dit beleidsplan bouwen we voort op het besluit van de raad om schuldhulpverlening deels zelf uit te voeren vanaf 2026.

***Wat zijn de kanttekeningen en risico's?***
We blijven met onze voorstellen binnen het nu geldende financiële kader. Daarmee kunnen we de schuldhulpverlening uitvoeren op het niveau zoals afgesproken met de raad in januari 2024. Wanneer wij de schuldhulpverlening substantieel willen intensiveren zoals met vroegsignalering is meer budget nodig en volgt in dat geval een nieuw voorstel aan de raad.

***3.2.1 Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om het doel te bereiken?***
We maken gebruik van verschillende beleidsinstrumenten zoals (vroeg)signalering, voorlichting, samenwerking met ketenpartners, communicatie en de daadwerkelijke schuldhulpverlening. In bijlage 1 is te lezen welke acties wij exact gaan uitvoeren zodat al onze inwoners de kans hebben om financieel zelfredzaam te zijn en perspectief te hebben op een schuldenvrije toekomst.

***3.2.1.a Wat is de nulmeting en wat zijn de indicatoren?***
De indicator is het aantal huishoudens met problematische schulden. Het doel is om onder het landelijk gemiddelde van het aantal huishoudens met problematische schulden te blijven. In 2024 was het landelijk gemiddelde 8,9% huishoudens met problematische schulden en was het aantal huishouden met problematische schulden in onze gemeente 8,7%.

Daarmee komt het totale aantal indicatoren voor beleidsdoel D het zorg dragen voor financiële bestaanszekerheid van het programma Zorg en werk, taakveld 6.3 op vijf. Twee Besluit Begroting en Verantwoording-indicatoren namelijk: kinderen in uitkeringsgezin en personen met een bijstandsuitkering. En drie specifiek voor Haarlemmermeer indicatoren namelijk: percentage huishoudens dat gebruik maakt van minimaregeling ten opzichte van het totale aantal huishouden met inkomen tot 120%, de instroom uitkeringen per jaar en de nieuwe indicator, het aantal huishoudens met problematische schulden. Hiermee geven we invulling aan de afspraken gemaakt met de gemeenteraad voor het verantwoorden volgens de methode Duisenberg.

***3.2.1.b Wat zijn de streefwaarden?***
Vooralsnog is de streefwaarde om onder het landelijke gemiddelde van het aantal huishoudens met problematische schulden te blijven.

### *3.3 Wat mag het kosten?*
De kosten voor de uitvoering van schuldhulpverlening worden geraamd op € 1.478.000 in 2026 en € 1.674.000 vanaf 2027.

Bij de implementatie van het zelf uitvoeren van de schuldhulpverlening is gebleken dat in het onderzoek van Berenschot niet alle kosten hiervoor zijn opgenomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanschaf van een registratiesysteem en het structureel beheer hiervan. Deze kosten passen binnen het bovengenoemde beschikbare budget. De kosten worden gedekt uit het in de programmabegroting beschikbare budget van beleidsdoel D: het zorg dragen voor financiële bestaanszekerheid van het programma Zorg en werk, taakveld 6.3.

***Wat zijn de financiële risico's?***
Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij uitvoering van dit voorstel.

### *3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?*
De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van een beleidsplan schuldhulpverlening. Het college is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleidsplan schuldhulpverlening. De portefeuillehouder Werk en Inkomen is binnen het college het eerste aanspreekpunt.

### *3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?*
Door de vele nieuwe landelijke en lokale ontwikkelingen op het gebied van schuldhulpverlening is het nodig dat we ons beleid aanpassen en actualiseren in een nieuw beleidsplan. Ook de raad deed tijdens de raadssessie in 2024 over een toekomstbestendige inrichting van schuldhulpverlening het verzoek het beleid te actualiseren. Dit beleidsplan speelt in op die landelijke ontwikkelingen en vereisten en koppelt dit aan reeds ingezette lokale beleidslijnen binnen ons sociaal domein waaronder ook het deels zelf uitvoeren van Schuldhulpverlening. We nemen ook de bevindingen mee uit de evaluatie Schuldhulpverlening 2023 en de evaluatie EropAf. Op 11 november 2025 is het conceptbeleidsplan schuldhulpverlening door het college vastgesteld. De Participatieraad Sociaal Domein Haarlemmermeer is gevraagd een advies uit te brengen. Dit advies is ontvangen op 25 november 2025. De adviezen zijn waar mogelijk verwerkt in het beleidsplan.

### *3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?*

De raad wordt via de reguliere begrotingscyclus geïnformeerd over de uitvoering van het beleidsplan. Daarnaast volgt in 2028, zoals eerder aan de raad toegezegd, een evaluatie over het zelf uitvoeren van de intake, stabilisatie en nazorg van schuldhulpverlening.

#### *3.6.1 Hoe wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd?*

Omdat wij vanaf 2026 onderdelen van de schuldhulpverlening zelf gaan uitvoeren, zullen we deze ook anders gaan monitoren. 2026 is een jaar waarin wij op zoek gaan naar goed passende indicatoren. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij landelijk beschikbare monitors, zodat het verzamelen van data niet onnodig veel tijd kost en we goed kunnen zien hoe wij het doen ten opzichte van andere gemeenten. Hierbij valt te denken aan de benchmark Armoede en Schulden van Divosa en gegevens van het CBS. Daarnaast voeren wij klanttevredenheidsonderzoeken uit om de cijfers aan te vullen met input van inwoners die gebruik maken van schuldhulpverlening.

### *3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?*

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

## 4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

| | |
|---|---|
| de secretaris, | de burgemeester, |
| Hermineke van Bockxmeer | Marianne Schuurmans-Wijdeven |

Bijlage(n):

1. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029
2. Advies participatieraad
3. Bestuurlijke reactie advies participatieraad